

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/48/2024
Identifikačné číslo spisu:	4208209082
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4208209082.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ K. I., narodeného XX. S. XXXX, J., H. XX/XXX, 2/ D. Š., narodenej X. S. XXXX, J. L., J. XX, 3/ E. H., narodenej XX. S. XXXX, ktorá zomrela XX. S. XXXX a naposledy bývala v J., S. X, 4/ D. H., narodenej XX. O. XXXX, J., E. XXX/X, 5/ M. I., narodenej XX. M. XXXX, ktorá zomrela XX. N. XXXX a naposledy bývala v J., E. XXX/XX, 6/ G. X., narodenej X. Z. XXXX, J. L., Y. I. XX, 7/ M. I., narodeného XX. Q. XXXX, ktorý zomrel XX. Z. XXXX a naposledy býval J. L., T. XX/XXXX a 8/ M. H., narodenej XX. S. XXXX, J., Z. XXX/X, všetci zastúpení advokátkou Mgr. Ing. Evou Solčanovou, Nitra, Sládkovičova 1, proti žalovanej ě. E. Z., narodenej XX. S. XXXX, J., K. XXX/XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Nové Zámky, Hlavné námestie 7, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 8C/98/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2021 sp. zn. 12Co/79/2016, takto

rozhodol:

I. V dovolacom konaní p o k r a č u j e

Na strane žalobkyne 3/ s dedičmi pôvodnej žalobkyne 3/ neb. E. H., narodenej XX. S. XXXX, ktorá zomrela XX. S. XXXX a naposledy bývala v J., bytom S. X a to s:

- 1/ F. V., narodenou XX. Z.X. XXXX, J., O. XXX/X,
- 2/ I. O., narodenou XX. N. XXXX, J. L., Z.. S. XXXX/XX,
- 3/ O. O., narodeným X. M. XXXX, J., S. XXXX/XX a
- 4/ H. U., narodenou XX. O. XXXX, L. J. Q., korešpondenčná adresa S., XXXX G. Y. W. XX.

Na strane žalobkyne 5/ s dedičmi pôvodnej žalobkyne 5/ neb. M. I., narodenej XX. M. XXXX, ktorá zomrela XX. N. XXXX a naposledy bývala v J., E. XXX/XX, a to s:

- 1/ Ľ. I., narodeným XX. P. XXXX, J., E. XXX/XX,
- 2/ Ľ. I., narodeným XX. O. XXXX, J., E. XXX/XX a
- 3/ A. I., narodeným XX. Z. XXXX, J., E. XXX/XX.

Na strane žalobcu 7/ s dedičmi pôvodného žalobcu 7/ neb. M. I., narodeného XX. Q. XXXX, ktorý zomrel XX. Z. XXXX a naposledy býval v J.U. L., T. XXXX/XX, a to s:

- 1/ E. I., narodenou XX. Z. XXXX, J. L., T. XXXX/XX,
- 2/ F.. M. I., narodeným X. M. XXXX, Q., Y. XXX/XX,
- 3/ Z. I., narodeným XX. O. XXXX, J. L., Y. XXXX/XXX.

II. Dovolanie o d m i e t a.

III. Žalobcom 1/ až 8/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 22. novembra 2017 č. k. 8C/98/2008-867 určil, že žalovaná ě. E. Z., rod. E., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX, trvale bytom K. XXX/XX, J., nie je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec J., okres H., ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. XXXX a v súčasnosti sú zapísané na LV č. XXXX ako pozemky parc. registra E evidované na mape určeného operátu ako parc. č. XXXX orná pôda o výmere 1913 m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere 3791 m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere 111 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 14 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 691 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1057 m², parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 94 m², parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 104 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1381 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 2082 m², parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 2082 m², parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 525 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 1360 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 816 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 133 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 396 m², parc. č. XXXXX vodné plochy o výmere 791 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 5798 m², a na LV č. XXXX ako parcely registra C evidované na katastrálnej mape pod parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 617 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 600 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 612 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 612 m², vedené na mene ě. E. Z. v celosti. Žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovia sa žalobou podanou súdu dňa 26. 6. 2008 domáhali určenia, že žalovaná nie je vlastníčkou nehnuteľností v k. ú. J. vedených na LV č. XXXX, pôvodne vedené vo vložke č. XXXX (parcelné čísla a výmery vid' v bode 1. rozsudku odvolacieho súdu). Dňa 22. 6. 2016 súd pripustil zmenu petitu v zmysle návrhu žalobcov a to tak, aby súd určil, že žalovaná ě. E. Z., rod. E., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX, trvale bytom K. XXX/XX, J., nie je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec J., okres H., ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. XXXX a v súčasnosti sú zapísané na LV č. XXXX ako pozemky parc. registra E evidované na mape určeného operátu pod parc. č. XXXX orná pôda o výmere 1913 m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere 3791 m², parc. č. XXXX orná pôda o výmere 111 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 14 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 691 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1057 m², parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 94 m², parc. č. XXXX/X vodné plochy o výmere 104 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1381 m², parc. č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 2082 m², parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 2082 m², parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 525 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 1360 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 816 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 133 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 396 m², parc. č. XXXXX vodné plochy o výmere 791 m², parc. č. XXXXX trvalé trávne porasty o výmere 5798 m², a na LV č. XXXX ako parcely registra C evidované na katastrálnej mape pod parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 617 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 600 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 612 m², parc. č. XXXX/XXX záhrady o výmere 612 m², vedené na mene ě. E. Z. v celosti. Žalobu odôvodnili tým, že Výmerom Osídľovacieho úradu pre Slovensko v Bratislave, odpisom vydaným Krajským národným výborom v Nitre č. 1198-269/VI-1/1950 ako aj dodatkom k výmeru zo dňa 1. 9. 1958 boli ich právnomu predchodcovi K. I. v podiele 1/2 k celku a jeho manželke E. I., rod. K. v podiele 1/2 k celku pridelené predmetné nehnuteľnosti ako náhrada za majetok, ktorý vlastnili a zanechali v Maďarsku v rámci presídľovania

osôb. Išlo o nehnuteľnosti po bývalom vlastníkovi Z. N. a manž. M. rod. S., ktorí boli v roku 1948 presídlení podľa čl. VII. Dohody č. 145/1946 Zb. o výmene obyvateľstva medzi ČSR a Maďarskom. Nehnuteľnosti obhospodaroval a dňa 8. 9. 1952 vstúpil do družstva v J. a sporné nehnuteľnosti aj vniesol.

1.2. Súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol rozsudkom dňa 25. 1. 2012 tak, že žalobe vyhovel. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná a Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 5Co/134/2012-599 zo dňa 13. 11. 2013 rozsudok v napadnutej - vyhovujúcej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takomto určení z dôvodu, že disponujú dedičskými rozhodnutiami, ich právni predchodcovia už v minulosti sporné nehnuteľnosti zdedili, pričom dedičské rozhodnutia sú záznamu schopnými listinami, nie je možné ich spochybniť a za situácie, že vlastníckou sporných nehnuteľností je v liste vlastníctva vedená žalovaná, žalobcovia sú v stave právnej neistoty. Uviedol, že súd prvej inštancie sa nesprávne zaoberal iným právnym predpisom, keďže notársku zápisnicu N 83/95 vydanú v Notárskom úrade v Komárne notárky S. H. dňa 19. 4. 1995 bolo potrebné posúdiť podľa vtedy platného notárskeho poriadku. Z jej obsahu vyplýva, že ide o vydanie osvedčenia podľa § 63 zák. č. 323/1992 Zb. Ďalej, že sa súd prvej inštancie nezaoberal chronológiou doplnenia výmeru. Uviedol, že sa javí, že výmer vydaný v roku 1951 je vkladuschopnou listinou, čo konštatoval i Ľudový súd a následné výmery len upresňovali pridelené parcely, teda dopĺňali pôvodný výmer. Parcely uvedené vo výmeroch vydaných v r.1954 a 1958 nemohla žalovaná, resp. jej právny predchodca vniesť do družstva v r. 1952, pretože v r. 1951 ešte neboli pridelené. Súd má posúdiť a vysvetliť rozdiel v zápise osoby Z. N..

1.3. Odvolací súd tiež uviedol, že závery súdu prvej inštancie o platnosti Výmeru o prídele č. 1198/269/VI-1/1950 zo dňa 7. 4. 1951 do vlastníctva v k. ú. J., č. d. I.-X okrem iného nehnuteľnosti vedené v pkn. vl. č. XXXX z majetku bývalých vlastníkov N. Z. a manž. M. r. S., č. d. I.-X, hospodárska jednotka XXX, ktorý sa javí ako vkladuschopná listina považuje za vecne správne. Rovnako sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie o tom, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takomto určení z dôvodu, že disponujú dedičskými rozhodnutiami, ich právni predchodcovia už v minulosti sporné nehnuteľnosti zdedili, pričom dedičské rozhodnutia sú záznamu schopnými listinami, nie je možné ich spochybniť a za situácie, že vlastníckou sporných nehnuteľností je v liste vlastníctva vedená žalovaná, žalobcovia sú v stave právnej neistoty. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom súdu druhej inštancie.

1.4. Súd prvej inštancie konštatoval, že z listín uložených na MV SR, Štátny archív Nitra vyplýva, že výkaz nehnuteľného majetku týkajúci sa vysídlenia Z. N. a spol. bydlisko J. I.-X, č. hosp. jednotky XXX, k. ú. J., vedený pod č. „VNM“ XXXX obsahuje údaje, kde vysídlencami boli N. Z.Á. a manž. M. r. S., deti: N. S.V., A., Z. a svokra S. S. rod. G.. V časti presídlenec sú uvedené osoby: I. K. a m. E. r. K., bydlisko XXX/VI-X, právni predchodcovia žalobcov. Súčasťou výkazu sú prílohy č. 3,4 k č. hos. jed. XXX/J. vysídlenia N. Z. a obsahujú súpis nehnuteľného majetku, okrem iného aj nehnuteľnosti pôvodne zapísané v PKN vl. č. XXXX ako parc. č. XXXX, XXXXX, XXXX/X, XXXX/Xb, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX a parc. č. XXXX/Xa, XXXX/X, XXXX/X, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX. Z týchto listín potom vyplýva, že Z.J. N. k 20. 11. 1947 (k dátumu súpisu majetku), ktorý sám aj dňa 20. 11. 1947 podpísal (zápisnica o súpise zo dňa 20. 11. 1947 - z nej aj vyplýva, že právny predchodca žalobcov prekročil hranice transportom č. 8-6-4, 20. 11. 1947) a vlastnil nehnuteľnosti pôvodne zapísané v PKN vl. č. XXXX pre k. ú. J.. V pozemnoknižnom stave je uvedené, že vlastníctvo svedčí Z. N. (ženatý s S. K.) a v skutočnom stave je uvedené, že držiteľ N. Z. (ženatý s S. M.) bydlisko :I.-X s poznámkou: druhý raz ženatý, prvá žena K. S. a teda presídlencom - právnym predchodcom žalobcov boli pridelené nehnuteľnosti, ktoré pôvodne vlastnil Z. N., nar. XXXX, prvýkrát ženatý s S. r. K. a druhýkrát s M. r. S..

1.5. Vysídlenec Z. N. a spol., bydlisko J. F.-XX, č. hosp. jednotky XXX, k. ú. J., vedený pod č. „VNM“XXXX mal manželku M. r. K. (a nie S. r. K.), bol narodený v r. XXXX a zomrel ako 71 ročný na území SR dňa XX. X. XXXX, aj v jeho úmrtnom liste sa ako trvalý pobyt uvádza J. F.-XX. Tento Z.

N. bol evidovaný ako vlastník úplne iných nehnuteľností ako sú tie, ktoré boli predmetom pridelu právnym predchodcom žalobcov. Dokonca v bode pozemnoknižný stav - poznámka je pri mene N. Z. - 6 riadkov odspodu uvedené: „, Iný N. Z. (ž. S. K.)VI-1. Vzhľadom na úmrtie tohto Z. N. v r. XXXX vysídlená bola len jeho manželka N. M. - uvedené v zložke VNM XXXX. Súd prvej inštalácie poznamenal, že Z.J. N. - výkaz nehnuteľného majetku pod „XXXX“ bol v r. 1947 vysídlený do Maďarska podľa Dohody č. 145/1946 Sb. Medzi Československom a Maďarskom o výmene obyvateľstva, ak by tomu tak nebolo, už dávno by sa on sám alebo jeho nástupcovia - dedičia prihlásili o nehnuteľnosti pridelené právnym predchodcom žalobcovi. V roku 1947 boli ako skutoční držitelia nehnuteľností zapísaných v PKN vl. č. XXXX pre k. ú. J. Z. N. a manž. M. r. S., ktorá skutočnosť vyvracia tvrdenia uvedené v Notárskej zápisnici N 83/95, že ich mal od r. 1943 až do r. 1959 užívať G. E. (právny predchodca žalovanej) a mal ich dostať ako svadobný dar od Z. N..

1.6. Súd prvej inštalácie uviedol, že žalobcovia predložili originál odpisu Výmeru č. 1198/269/VI-1/1950, ktorý vydal Krajský národný výbor v Nitre, dňa 7. 4. 1951 a 14. 12. 1954. V predmetnom opise je aj uvedené, že „nehnuteľnosti uvedené v tomto výmere o prúde do vlastníctva sú u bývalých pkn. vlastníkov právoplatne konfiškované podľa DRP č. 108/1945, nar. č. 104/1945 v znení zák. č. 148/1947 Sb“. V zmysle § 1 ods. 1, 2 nar. č. 104/1946 Zb. n. SNR P.P. a P.R. môže ešte pred zaplacením pridelovej ceny vydávať pridelcom výmery o vlastníctve pôdy pridelenej im podľa nar.č.104/1945 Sb.n. SNR v znení nar. č. 64/1946 Sb.n. SNR. Výmer o vlastníctve pôdy je verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo pridelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovní súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech pridelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia. Výmer o vlastníctve pôdy predložený žalobkyňou možno v súčasnosti preskúmať len v tom smere, či spĺňa všetky formálne náležitosti a či je dostatočne určitý a jasný. Nemožno preskúmať samotnú pravdivosť výmeru v súlade s hmotnoprávnymi predpismi (nar. vl. č. 104/1945 Zb. v znení nar. vl. 64/1946 Zb.). Prídelové listiny boli a sú aj v súčasnosti dokladmi o vlastníctve pridelcov k prideleným nehnuteľnostiam, takže sú stále záznamu (zápisu) schopnými listinami v zmysle katastrálneho zákona č. 162/1995 Z. z. v platnom znení.

1.7. Podľa právnych predpisov, na základe ktorých sa pridelovali pôdohospodárske nehnuteľnosti, zápisy pridelov do pozemkovej knihy mali už len charakter deklaratórny, pretože vlastníctvo pridelcov vzniklo dňom vydania výmeru o vlastníctve pôdy alebo o prúde do vlastníctva, resp. prevzatím držby pridelenej pôdy, ak bola pridelená pridelovou listinou. Z hľadiska vlastníctva nebola v danom prípade rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nie je urobený zápis o pridelovom konaní. Súd poznamenáva, že listiny predložené v prejednávanej veci je potrebné vyhodnotiť nielen jednotlivo, ale i komplexne v ich vzájomných súvislostiach, pričom pri ich posudzovaní nemožno opomenúť ani dobu, v ktorej prebiehali ako i skutočnosť, že vo veci konal štátny orgán, u ktorého je dôvodné predpokladať, že pozná právo.

1.8. S poukazom na uznesenie Krajského súdu v Nitre súd prvej inštalácie mal za to, že Výmer o vlastníctve právneho predchodcu žalobcov zo dňa 7. 4. 1951 a následne jeho doplnenie zo dňa 14. 12. 1954 (vločka č. 1 k vl. výmeru č. 1198/269/VI-1/1950) bol vydaný oprávneným orgánom a je vkladuschopná listina. Poukázal na bod VI. výmeru písm. a), že je okrem iného možné výmer aj doplniť a takto bol doplnený dňa 14. 12. 1954.

1.9. Konštatoval, že Notárska zápisnica č. N 83/95, NZ 82/95 zo dňa 19. 4. 1995 bola spísaná na základe žiadosti G. E., nar. XX. XX. XXXX podľa ustanovenia § 63 zák. č. 323/1992 Zb., teda bolo spísané Osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva. Táto zápisnica nebola spísaná podľa zák. č. 293/1992 Zb. Podľa ust. § 2 ods. 1 zák. č. 293/1992 Zb. na základe osvedčenia notára (ďalej len osvedčenie) vydaného za podmienok uvedených v tomto zákone sa v evidencii nehnuteľností zapíše za vlastníka nehnuteľnosti osoba uvedená v tomto osvedčení. Podľa ustanovení zák. č. 293/1992 Zb. osvedčenie notára podľa tohto osobitného právneho predpisu bolo možné vydať len pre držiteľa nehnuteľnosti a na návrh držiteľa nehnuteľnosti a bolo potrebné k návrhu pripojiť písomné doklady o skutočnostiach preukazujúcich spôsob získania nehnuteľnosti navrhovateľom alebo jeho právnym predchodcom, ak navrhovateľ nebol bezprostredným právnym nástupcom posledného vlastníka

zapísaného v pozemkovej knihe, čestné vyhlásenie dvoch, vo veci nezaujatých osôb, ználych miestnych pomerov k spôsobu získania nehnuteľnosti navrhovateľom a potvrdzujúce, že navrhovateľ je držiteľom nehnuteľnosti; ak je nehnuteľnosť v nájme, tiež vyjadrenie nájomcu o tom, že navrhovateľ je prenajímateľom, vyjadrenie obce o okolnostiach dôležitých pre vydanie osvedčenia. Na rozdiel od notárskej zápisnice vydávanej podľa § 63 Not. poriadku navrhovateľ k návrhu na vydanie osvedčenia podľa zák. č. 293/1992 Zb. povinne prikladal písomné doklady, čestné vyhlásenia a ak bola nehnuteľnosť v nájme, aj vyjadrenie nájomcu o tom, že navrhovateľ je prenajímateľom a súčasne vyjadrenie obce.

1.10. Súd prvej inštancie uviedol, že z textu not. zápisnice N 83/95 NZ 82/95 zo dňa 19. 4. 1995 jednoznačne vyplýva, že táto je vydaná podľa ust. § 63 not. poriadku, obsahuje náležitosti, ktoré vyžaduje § 63 not. por. a nie náležitosti, ktoré uvádza zák. č. 293/1992 Zb. V spomínanej zápisnici notár osvedčil vyhlásenie G. E.M., že tento nehnuteľnosti užíva od r. 1943, kedy tieto dostal ako svadobný dar od pôvodných vlastníkov Z. N. a M. N., avšak vzhľadom na vojnové roky darovacia zmluva a zápis v pozemkovej knihe prevedený nebol. Ďalej tam uviedol, že predmetné pozemky užíval až do roku 1959, keď tieto pod nátlakom bol nútený vnieť do JRD J.. Táto notárska zápisnica obsahuje vyhlásenie účastníka k zákonom stanoveným podmienkam vydržania a dôkazy, ktoré boli notárovi predložené na potvrdenie osvedčovaných skutočností (potvrdenie PD v J. zo dňa 16. 11. 1992 a čestné vyhlásenie svedkov I. E. a Z. Y.). Súd prvej inštancie poukázal na prihlášku zo dňa 21. 4. 1992 okrem iných aj G. E., nar. XX. XX. XXXX doručení PD Nesvady dňa 24. 4. 1992 s prílohou č. 1, z ktorej vyplýva, že uviedol čísla parciel, ktoré sú predmetom konania, že sú na mene S. E. a jej priamych predkov (N. Ľ. a manželka A.), teda vôbec sa nespomína priamy predok Z.J. N.. K vydaniu notárskej zápisnice neboli predložené písomné doklady o skutočnostiach preukazujúcich spôsob získania nehnuteľností navrhovateľom, ani vyjadrenie nájomcu o tom, že navrhovateľ je prenajímateľom a ani vyjadrenie obce o okolnostiach dôležitých pre vydanie osvedčenia, ktoré sa nevyhnutne vyžadovali na vydanie osvedčenia notára podľa zák. č. 293/1992 Zb. a preto notárska zápisnica vyššie spomínaná nemôže byť zápisnicou spísanou podľa tohto zákona. K návrhu na vydanie osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnostiam v zmysle § 63 not. poriadku boli priložené len čestné vyhlásenia dvoch svedkov a potvrdenie PD v J. zo dňa 16. 11. 1992, v ktorom sa potvrdzuje, že G. E., nar. XX. XX. XXXX vstúpil do družstva dňa 1. 10. 1959 a poľnohospodárske pozemky, ktoré spolu s rodinnými príslušníkmi žiada vrátiť žiadosťou zo dňa 21.4.1992 sú v užívaní poľnohospodárskeho družstva a neboli im vydané z dôvodu, že podľa predložených dokladov pozemky sú ešte na mene ich priamych predkov. Týmto potvrdením ale nedalo vyjadrenie v pozícii nájomcu, že by G. E. bol prenajímateľom osvedčovaných pozemkov ako to vyžadoval § 5 písm. a) zák. č. 293/1992 Zb. Taktiež nebolo predložené vyjadrenie obce J. o okolnostiach dôležitých pre vydanie osvedčenia. Obec J. vydala dňa 15. 8. 2011 stanovisko k osvedčeniu a potvrdila, že notár S. k osvedčeniu vyhlásenia o vydržaní si nevyžiadala vyjadrenie obce, v ktorom katastrálnom území sa nehnuteľnosť nachádza a že obec nemá k vzniku vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výhrady. Pravdivosť obsahu dokladov pripojených k návrhu ani náležitosti vôle navrhovateľa a iných osôb notárstvo nepotvrdzuje (§ 6 ods. 1), čo však neznamená, že v prípade pochybností nemožno skúmať splnenie stanovených podmienok (NS SR sp. zn. 2Cdo/191/2009 zo dňa 29. 11. 2010). S poukazom na vyššie uvedené spomínaná notárska zápisnica nie je osvedčením notára vydaným podľa druhej časti zák. č. 293/1992 Zb. a preto nemohli nastať ani účinky nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanou uplynutím lehoty 10 rokov odo dňa zápisu G. E. do katastra nehnuteľností podľa § 2 ods. 1 zák. č. 293/1992 Zb. Prihláškou zo dňa 21. 4. 1992 G. E. a spol. žiadajú vydať pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania po vlastníkoch: Ľ. N. a manž. A.. Uvedené pozemky však pôvodne vlastnil pozemnoknižný vlastník Z. N. (druhá manž. M. rod. S., prvá manželka S. rod. K.) a nie Ľ.Y. N. a manž. A.. Preto aj skutočnosť, že v roku 1992 uvedené nehnuteľnosti G. E. žiadal vydať po Ľ. N. a manž. A. nasvedčuje tomu, že žiadny svadobný dar v roku 1943 od Z. N. nedostal a preto sú vyvrátené aj vyhlásenia G. E. v notárskej zápisnici. Aj jeho tvrdenia o užívaní nehnuteľností od roku 1943 do 1959 vyvracia fakt, že v roku 1947 bola spísaná zápisnica o súpise nehnuteľného majetku, ktorú podpísal vtedajší vlastník a aj užívateľ predmetných pozemkov - vysídlenec Z. N.. Keby tieto pozemky Z.J. N. ešte v roku 1943 daroval G. E. ako svadobný dar, v roku 1947 by ich Z. N. nemohol spísať ako svoj nehnuteľný majetok pred vysídlením do Maďarska. Výkaz nehnuteľného majetku „ VNM“XXXX v prílohe č.3 udáva skutočného držiteľa nehnuteľností v roku

1947, ktorým je Z. N. (ž. S. M.) a nie G. E.. Z.J. N. mal vlastné deti a preto je nepravdepodobné, že by v roku 1943 obdaroval nehnuteľnosťami G. E. a jeho manželku. V čase vydania potvrdenia PD Nesvady 16. 11. 1992 (čl. 174 v spise) nehnuteľnosti boli v užívaní PD J., ktoré tieto na žiadosť G. E. odmietlo vydať a v roku 1992 a ani pred tým ani po tom ich neužíval.

1.11. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd prvej inštancie dospel k záveru, že na strane G. E. absentuje nielen dobromyseľný vstup do držby nehnuteľností, ktorý je jednou zo zákonných podmienok vydržania vlastníckeho práva, ale absentuje aj užívanie týchto nehnuteľností G. E. v dobrej viere ako ich vlastník po zákonom stanovenú 10-ročnú vydržaciú dobu. Nikdy tieto pozemky neužíval a nemal žiadny dôvod byť presvedčený o tom, že mu tieto nehnuteľnosti vlastnícky patria, pretože žiadny svadobný dar od Z. N. v podobe pozemkov nedostal. Podľa oznámenia M. a. s zo dňa 8. 6. 2010 pozemky pôvodne zapísané v PKV č. XXXX sústredil do družstva I. K. st. nar. XX. X. XXXX na základe výmeru o prídiele č. 1198/269/VI-1/1950 ako majetok bývalého vlastníka Z. N. žen. s S. K. a M. S. o výmere 24 KJ 1610 šš (12 ha 59 á) v celosti, ktorý vstúpil do družstva ako člen 8. 9. 1952. G. E. nar. XX. XX. XXXX vstúpil do družstva 1. 10. 1959 s inou poľnohospodárskou pôdou, ktorú nadobudol dedením po svojom otcovi neb. Z. E. a celková výmera pozemkov predstavovala 0,95 ha. Predmetné nehnuteľnosti nikdy G. E. neužíval, ale ani žalovaná, ktorá ich mala nadobudnúť od G. E. na základe darovacej zmluvy zo dňa 6. 12. 1996. PD J. nehnuteľnosti nikdy G. E. nevydalo do užívania, pretože nepreukázal vlastníctvo k nim (potvrdenie PD zo dňa 16. 11. 1992). Už v čase vydania predmetnej not. zápisnice v roku 1995 nebola splnená podmienka reálnej držby a užívania nehnuteľností G. E., ktorá je jednou zo zákonných podmienok vydržania. O vydanie nehnuteľností sa s PD J. vedie aj súdny spor na tunajšom súde pôvodne pod č. k. 9C 4/93, kde dňa 29. 12. 1992 bol podaný návrh G. E. nar. XX. XX. XXXX a spol. o vydanie poľnohospodárskych pozemkov, majetkových podielov a na určenie vlastníckeho práva k pozemkom. Zo sobášneho listu G. E., nar. XX. XX. XXXX vyplýva, že tento sa dňa 15. 11. 1943 oženil s S. N., ktorej rodičia boli Ľ. N. a A., rod. K. A preto aj v prihláške, resp. jej prílohe uvádza G. E. ako predkov svojej manželky Ľ. N. a A. (od ktorých mohli dostať svadobným darom nejaké nehnuteľnosti, avšak nie nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, ktoré jeho resp. jeho manželky predchodcovia ani nevlastnili). Tomu potom svedčí aj tvrdenie G. E. v žalobe zo dňa 28. 12. 1992 o vydanie pozemkov, majetkových podielov a určenie vlastníckeho práva k pozemkom a to v bode III., že predmetné poľn. pozemky sú v užívaní PD Nesvady od 1. 10. 1959, kedy pozemky vniesol do družstva G. E. (XXXX) a jeho nebohá manželka S. E., rod. N. (XXXX-XXXX), ktorí získali ako svadobný dar od svojich rodičov v roku 1943. Preto aj táto skutočnosť potvrdzuje, že G. E. a jeho manž. mohli dostať (možno aj dostali) ako svadobný dar nehnuteľnosti, ale len tie, ktoré vlastnili ich rodičia a to: Z. E. a Z. rod. J. (rodičia G. E., nar. XX.XX.XXXX) a Ľ. N. a A., rod. K. (rodičia manželky G. E.). Aj samotná žalovaná na pojednávaní dňa 23. 9. 2015 (prostredníctvom svojej právnej zástupkyne) potvrdila existenciu súdneho sporu medzi žalovanou a spoločnosťou Agrorent a. s. o vydanie nehnuteľnosti (k darovaniu medzi G. E. a žalovanou došlo počas tohto konania - 9C 4/93, t. j. dňa 6. 12. 1996), vo veci nie je rozhodnuté. Teda nikdy ani žalovaná predmetné nehnuteľnosti nedržala a neužívala a nemohla k nehnuteľnostiam nadobudnúť vlastnícke právo nie len darovacou zmluvou (od nevlastníka) pre porušenie zásady „nemo plus iuris“, ale ani titulom vydržania, pretože tak u nej ako aj u jej právneho predchodcu (G. E.) absentuje dobrá viera pri nadobúdaní nehnuteľností a oprávnená a nerušená držba a užívanie nehnuteľností.

1.12. S poukazom na § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie uviedol, že tak u žalovanej ako aj jej právneho predchodcu - G.V. E. chýba splnenie podmienok oprávnenej, nerušenej a dobromyseľnej držby nehnuteľností, keď títo nehnuteľnosti nikdy nedržali a neužívali a preto nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam titulom vydržania. Aj keď notárska zápisnica N 83/95 NZ 82/95 zo dňa 19. 4. 1995 je verejnou listinou - je to písomný dokument, na ktorom je odtlačok pečiatky slovenského orgánu/úradu alebo úradnej osoby a podpis úradnej osoby. V danom prípade sa však preukázal opak uvedený v spomínanej not. zápisnici. Poukázal na to, že z potvrdenia notárskeho úradu S. zo dňa 2. 7. 2010 vyplýva, že notárska zápisnica N 296/93 zo dňa 4. 6. 1993 o vyrovnaní dedičských podielov uznaním vlastníckeho práva bola zaslaná dňa 11. 6. 1993 Správe katastra a doručené dňa 12. 7. 1993 a preto nie je zjavné prečo vlastnícke právo nebolo zapísané (na druhej strane tejto not. zápisnice o osvedčení v bode 2. je uvedené, že „toto osvedčenie je podkladom pre zápis

vlastníctva do katastra.

1.13. V katastrálnom území J. boli vykonané jednoduché pozemkové úpravy (ďalej len JPU) podľa zák. č. 330/1991 Zb., do obvodu ktorých bola zahrnutá aj pôvodná parcela reg. „E“ č. 2268 orná pôda o výmere 3999 m². Dňom právoplatnosti rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav sa nadobúda vlastnícke právo k novým pozemkom. Išlo o tieto nové parcely reg. „C“: č. XXXX/XXX - záhrady o výmere 617 m², č. XXXX/XXX - záhrady o výmere 600 m², č. XXXX/XXX - záhrady o výmere 612 m², č. XXXX/XXX - záhrady o výmere 612 m² namiesto parc.reg. „E“ č. XXXX- orná pôda o výmere 3999 m². Parcely reg. „C“: č. XXXX/XXX, č. XXXX/XXX, č. XXXX/XXX a č. XXXX/XXX sú v súčasnosti zapísané na mene žalovanej v podiele 1/1. K ostatným novovytvoreným parcelám reg. „C“ XXXX/XXX,XXX,XXX má žalovaná evidované spoluvlastnícke právo spolu so svojim otcom F. G. E., pričom veľkosť spoluvlastníckeho podielu žalovanej k tým to parcelám zapísaným na LV č. XXXX pre k. ú. J. je 3472/3530 k celku. Žalovaná bola účastníčkou JPU a mala dve parcely vo výlučnom vlastníctve a to parc. č. XXXX a XXXX- túto iba v časti. Žalovaná chcela preniesť parc. č. XXXX do bloku 4, do lokality určenej na výstavbu RD, žiadala stavebné pozemky a poľnohospodársku pôdu, ktorú chcela v blízkosti rodinných príslušníkov. Pôvodnej parcele by sa približovali z bloku XE XXXX/XXX,XXX,XXX,XXX. Pri projekte nemali spracovatelia vedomosť o tom, že sa vedie súdne konanie ohľadne sporných parciel a ani zápis v katastri nebol, v opačnom prípade by sa s pôvodnou parcelou nehýbalo, jedine tvar by sa mohol meniť. Iba S. E., matka žalovanej mala jednu parcelu v bloku 2 a tam uviedla, že prebieha súdny spor. V JPU sa sceľujú pozemky schválením projektu a zanikajú pôvodné pozemky a vlastnícke práva k nim a vznikajú nové pozemky s novými vlastníckymi právami.

1.14. Záverom súd prvej inštancie poukázal na zásadu „nemo turpitudinem suam allegare potest“ čo znamená, že nikto nesmie mať prospech z vlastného nepoctivého správania. Žalobe v plnom rozsahu vyhovel, keď mal za to, že nebolo preukázané, že by na vydržanie nehnuteľností právnym predchodcom žalovanej bol splnený postup vyžadovaný zák. č. 293/1992 Zb., keď on sám navrhol vydanie osvedčenia podľa § 63 not. poriadku. Preto ani žalovaná nemohla vlastnícke právo nadobudnúť od nevlastníka, taktiež ani vydržaním, keď bolo preukázané, že obaja nikdy predmetné nehnuteľnosti neužívali, nemali v oprávnenej držbe ani nebola preukázaná ich dobromyseľnosť. Žalobcovia disponujú vkladuschopnými listinami, ktoré ich vlastníctvo preukazujú. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a keďže žalobcovia mali vo veci plný úspech, priznal im nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanej. O výške náhrady trov konania rozhodne súd obsadený súdnym úradníkom samostatným uznesením v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 23. marca 2021 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že žalovaná É. E. Z., rod. E., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX, trvale bytom K. XXX/XX, J., nie je vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec J., okres H.V., ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkovoknižnej vložke č. XXXX a ktoré sú v súčasnosti zapísané v katastri nehnuteľností Okresného úradu Komárno, odboru katastra nehnuteľností, pre katastrálne územie J., obec J., okres H., v celosti na žalovanú na liste vlastníctva č. XXXX ako pozemky parc. registra E evidované na mape určeného operátu ako: -parc. č. XXXX orná pôda o výmere 1913 m², -parc. č. XXXX orná pôda o výmere 3791 m², -parc. č. XXXX orná pôda o výmere 111 m², -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 14 m², -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 691 m², -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 1057 m², -parc. č. XXXX/X vodná plocha o výmere 94 m², -parc. č. XXXX/X vodná plocha o výmere 104 m², -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 1381 m², -parc. č. XXXX/X trvalý trávny porast o výmere 2082 m², -parc. č. XXXXX orná pôda o výmere 3187 m², -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 525 m², -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 1360 m², -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 816 m², -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 133 m², -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 396 m², -parc. č. XXXXX vodné plochy o výmere 791 m², -parc. č. XXXXX trvalý trávny porast o výmere 5798 m², a na liste vlastníctva č. XXXX ako parcely registra C evidované na katastrálnej mape ako -parc. č. XXXX/XXX záhrada o výmere 617 m², -parc. č. XXXX/XXX záhrada o výmere 600 m², - parc. č.

XXXX/XXX záhrada o výmere 612 m2, parc. č. XXXX/XXX záhrada o výmere 612 m2. Žalobcom 1/ až 8/ priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je v merite veci dôvodné, avšak bolo potrebné výrok rozsudku prvoinštančného súdu postupom podľa § 388 CSP zmeniť z dôvodu potreby odstrániť duplicitne uvedené parcely a uviesť kultúry podľa aktuálneho zápisu v katastri nehnuteľností. Uviedol, že sa vysporiadal s chybami vo výrokovej časti napadnutého rozsudku kde parcela č. XXXXX o výmere 3187 m2 je uvedená dvakrát a parcela č. XXXXX tiež dvakrát ale raz s výmerou 2082 m2 a raz s výmerou 525 m2. Ide o zrejme nesprávnosti takého charakteru, ktoré je možné odstrániť upresnením petitu odvolacím súdom. Zmenu výroku napadnutého rozsudku odvolací súd vykonal nie z dôvodu, že by ho považoval za vecne nesprávny, ale len z dôvodu chýb v označení parciel, ktoré sú predmetom konania.

2.2. K odvolacím dôvodom žalovanej dodal, že jej námietky ohľadne okruhu účastníkov, rozsahu výroku, aktívnej legitímácie žalobcov, naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení, absencie dôvodov ohľadne jej nedobromyseľnosti, vkladuschopnosťou výmerov, vysvetlenia rozdielnosti dvoch osôb s rovnakým menom Z. N., zápis konfiškácie, vytvorenie parciel v JPÚ, uhradenie prídellovej ceny, obsah dedičských konaní po právnych predchodcoch žalobcov, dôvodnosti negatívnej žaloby sú nesprávne a bezpredmetné, pretože súd prvej inštalencie sa s uvedenými skutočnosťami dôsledne vysporiadal vo svojom rozsudku. Nepochopenie dôvodov rozsudku je subjektívne vnímanie žalovanej.

2.3. Odvolacie námietky žalovanej, že prístup súdu prvej inštalencie k stranám sporu nebol rovnaký, že súd prvej inštalencie nahrádzal procesnú aktivitu žalobcov, nerešpektoval kontradiktórnosť konania, že uplynuli všetky prekluzívne lehoty, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súd prvej inštalencie prevzal tvrdenia žalobcov, nevyporiadal sa so všetkými skutočnosťami ňou tvrdenými, že medzi dôvodmi písomného rozsudku a dôvodmi uvedenými súdom prvej inštalencie po vyhlásení rozsudku je nesúlady, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je rozporné, že súd prvej inštalencie vykonal nadbytočné dokazovanie, sú absolútne bližšie nešpecifikované, sú uvedené iba všeobecne, preto odvolací súd nemal podmienky pre preskúmanie rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo v rozsahu týchto námietok.

2.4. Žalovaná v odvolaní poukazovala na právny názor a dôvody Krajského súdu v Nitre v rozhodnutí č. k. 25Co/130/2012-165, ktorý je však pre danú vec irelevantný. Pre odvolací súd nie je v konaní záväzné rozhodnutie iného senátu odvolacieho súdu v inej skutkovo odlišnej ani podobnej veci. Pre súd prvej inštalencie v danej veci je záväzný jedine rozsudok odvolacieho súdu č. k. 5Co/134/2012-599 vydaný v tejto veci.

2.5. Odvolací súd poukázal na to, že vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí č. k. 5Co/134/2012-599 vyslovil právny názor, že naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení je daný, žalobcovia ho jednoznačne preukázali tým, že disponujú dedičskými rozhodnutiami, ktoré sú záznamu schopnými listinami. Odvolací súd už v uvedenom rozhodnutí mal vyriešenú aktívnu a pasívnu legitímáciu sporových strán, taktiež platnosť výmeru č. 1198/269/VI-1/1950 z 7. 4. 1951 a jeho vkladuschopnosť. Výtkol súdu prvej inštalencie najmä nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k notárskej zápisnici N 83/1995, keďže ju nesprávne posúdil podľa zákona č. 293/1992 Zb. namiesto zákona č. 323/1992 Zb. - notárskeho poriadku. Poukázal na to, že parcely uvedené vo výmeroch vydaných v rokoch 1954 a 1958 nemohol právny predchodca žalovanej (ani žalovaná) vnieť do družstva v roku 1952, pretože v roku 1951 ešte neboli pridelené. Tento skutkový záver súdu prvej inštalencie žalovaná nesprávne pochopila o čom svedčia jej tvrdenia v odvolaní.

2.6. Nepochopiteľné je tvrdenie žalovanej, že v konaní predložené listiny týkajúce sa neživých osôb sú nezákonnými dôkazmi a súd ich musí vylúčiť. Takéto posúdenie a postup nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku. Taktiež tvrdenie žalovanej, že od notárskej zápisnice N 296/93 uplynula trojročná lehota a preto platí, že účastníci od zmluvy odstúpili je nejasné, nie je bližšie

zdôvodnené. Mnohé námietky žalovanej sú bezpredmetné, prípadne pre posúdenie vecí nepodstatné. Na listiny pripojené k odvolaniu odvolací súd nemohol prihliadať, pretože v zmysle § 366 CSP tieto prostriedky procesnej ochrany mohla žalovaná uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Vzhľadom k tomu sa odvolací súd k nim nebude ani vyjadrovať, ide o novoty v odvolacom konaní, ktoré sú neprípustné.

2.7. Žalovaná namietala aj nedostatočné zdôvodnenie rozdielu medzi dvomi osobami s rovnakým menom Z. N.. Odvolací súd považoval túto námietku za nesprávnu a poukázal na to, že súd prvej inštancie veľmi podrobne popísal, že vysídlenec Z. N., narodený v roku XXXX mal prvú manželku S., rodenú K.Š. a druhú manželku M., rodenú S., mal pridelené nehnuteľnosti pôvodne zapísané vo vložke XXXX v kat. úz. J., dňa 20. 11. 1947 podpísal zápisnicu o súpise majetku a v ten deň aj bol transportovaný do Maďarska. Iný Z. N. narodený v roku XXXX zomrel dňa XX. X. XXXX na území Slovenska a následne v roku 1946 bola vysídlená iba jeho manželka M., rodená K.. Z tohto vyplýva, že v roku 1947 boli Z. N. a manželka M., rodená S. skutoční držiteľia sporných pozemkov. Skutočnosť, že sporné pozemky boli zaradené do súpisu majetku Z. N. nar. XXXX v roku 1947 vyvracia tvrdenia G. E. v notárskej zápisnici N 83/95, že predmetné pozemky mal užívať od roku 1943. Tvrdil, že ich dostal darom od Z. N..

2.8. Odvolací súd mal za to, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že G. E. a spol. v roku 1992 žiadali vydať pozemky po L. N. a manželke A., ktorí však predmetné pozemky nikdy nevlastnili. To je v rozpore s tvrdením, že pozemky mal dostať do daru od Z. N.. Uvedené tvrdenie je v rozpore so skutočnosťou, že Z. N. mal vlastné deti a hlavne, že sporné pozemky, ktoré mali byť v roku 1943 darované G. E., boli zaradené do súpisu majetku Z. N. pred vysídlením do Maďarska.

2.9. Odvolací súd tiež poukázal na skutočnosť, že žalobcovia v konaní predložili originál odpisu Výmeru č. 1198/269/VI-1/1950 z 7. 4. 1951, v ktorom sa uvádza, že ide o konfiškované nehnuteľnosti a že pozemky je možné vydať ešte pred zaplatením prídellovej ceny. Súd prvej inštancie správne uviedol, že vlastníctvo vzniklo dňom vydania výmeru o vlastníctve pôdy alebo o prídely do vlastníctva, resp. prevzatí držby prídellovej pôdy. Nebola rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nie je zápis o prídellovom konaní. V roku 1993 notárskou zápisnicou N 293/93 došlo k vyrovnaniu dedičských podielov, bolo preukázané, že notárska zápisnica bola doručená na zápis Správe katastra nehnuteľností dňa 12. 7. 1993, k zápisu však nedošlo, dôvod zistený nebol.

2.10. Súd prvej inštancie správne posúdil notársku zápisnicu N 83/95 ako spísanú podľa § 63 notárskeho poriadku, tak ako žiadal pri spísaní G. E.. V notárskej zápisnici menovaný uviedol, že parcely (ktoré sú predmetom tohto konania) sú na mene S. E. a jej predkov L. N. a manželky A.. Vôbec nespomínal Z. N., o ktorom v tomto konaní tvrdil, že mu predmetné pozemky daroval. Odvolací súd poukázal na to, že keďže predmetná notárska zápisnica nie je osvedčením notára podľa zákona č. 293/1992 Zb., nemohli nastať účinky nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanou uplynutím lehoty 10 rokov od zápisu G. E. do katastra nehnuteľností. Ani PD Nesvady nevyhovelo jeho žiadosti o vydanie pozemkov a nevydalo potvrdenie, že by vo vzťahu k PD menovaný bol prenajímateľom sporných pozemkov. Bolo preukázané, že G. E. vstúpil do PD J. v roku 1959 s pozemkami po svojom otcovi Z. E.. Bez pochyb bolo v konaní preukázané, že G. E. a ani žalovaná sporné pozemky nikdy neužívali, nedržali, vzhľadom na v konaní zistené skutkové okolnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva neboli dobromyseľní.

2.11. Vzhľadom k dôvodom uvedeným súdom prvej inštancie i k odvolacím súdom uvedeným skutočnostiam, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie i keď vecne správny musel pre chyby vo výroku zmeniť. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, § 255, § 262 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešným žalobcom priznal voči žalovanej náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci). Namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, keďže odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami ktoré uviedla v konaní, rovnako namietala nedostatočné odôvodnenie ohľadne okruhu účastníkov, rozsahu výroku, aktívnej legitímácie žalobcov, naliehavého právneho záujmu žalobcov, absencie dôvodov ohľadom nedobromyseľnosti, vkladu schopnosť výmerov, vysvetlenia rozdielnosti dvoch osôb s rovnakým menom Z. N., zápis konfiškácie, vytvorenie parciel v JPÚ, uhradenie prídellovej ceny, obsah dedičských konaní po právnych predchodcoch žalobcov, dôvodnosti negatívnej žaloby a tiež napáda závislý výrok o vo vzťahu k trovám konania.

4. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v otázke posúdenia naliehavého právneho záujmu podľa OSP (prípustnosť žaloby podľa CSP) v prípade zapieracej žaloby a to odklonu od rozhodnutia z 16. 12. 2008 sp. zn. 2MCdo/20/2007, R 55/2009. Poukázala, že v predmetnom rozhodnutí bolo skonštatované, „že rozsudok súdu negatívne určujúci, že žalovaní nie sú vlastníckmi nehnuteľnosťmi, nemôže byť spôsobilým zmeniť (zlepšiť) právne postavenie žalobkyne, ktorá svoje vlastnícke právo nepreukazuje na ňu znejúcim tzv. nadobúdacím titulom (napr. kúpnu zmluvou alebo súdnym rozhodnutím) a dosiaľ nebola zapísaná vlastníčkou predmetných nehnuteľností v príslušnej evidencii právnych vzťahov k nehnuteľnostiam. Takýmto negatívnym určením sa v porovnaní s existujúcim stavom právne postavenie žalobkyne nezlepšuje, uspokojivo sa neodstraňuje jej neistota v danom právnom vlastníckom vzťahu, pretrvávajú naďalej a nevylučuje ďalšie konania o vlastníctve predmetných nehnuteľností. Spornou je aj vykonateľnosť predmetného negatívne spoluvlastníctvo určujúceho rozsudku, pretože Správa katastra pozemkovú knihu ako archívny dokument s trvalou dokumentárnou hodnotou spravuje, vydáva z neho výpisy, nezapisuje však do nej žiadne zmeny. Takýmto rozsudkom nemožno dosiahnuť zmenu zapísaných vlastníkov v pozemkovej knihe. Preto aj v prípade, ak by bolo pre vydanie osvedčenia o vydržaní potrebným vyjadrenie vlastníkov zapísaných v pozemkovej knihe, zapísanými vlastníckmi k pozemku aj po vydaní rozsudku zostane právny predchodca žalovaných 1/ a 2/ a žalovaná 3/, pričom vydaný rozsudok nezabavuje žalobkyňu povinnosti stanovenej v ustanovení § 63 písm. a/ ods. 1 Notárskeho poriadku predložiť k osvedčeniu o vydržaní vyjadrenie zapísaných vlastníkov, resp. ich právnych nástupcov. Z uvedeného vyplýva, že rozsudky okresného i krajského súdu spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci v tom, že o žalobe o negatívnom určení spoluvlastníctva žalovaných k nehnuteľnosti je možné rozhodnúť meritórne, pretože je splnenou podmienka existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení. Dovolací súd dospel k záveru, že vzhľadom k nesplneniu podmienky procesnej prípustnosti predmetnej žaloby spočívajúcej v neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom negatívnom určení, nie je žaloba procesne prípustná a vec nie je možné súdom meritórne prejednať a rozhodnúť“.

4.1. Žalovaná vzhľadom na uvedené uviedla, že bola zapísaná ako oprávnený držiteľ nehnuteľností do katastra nehnuteľností 31. 7. 1997, ku dňu podania žaloby uplynula zákonom stanovená vydržacia doba podľa § 134 OZ, nehnuteľnosti nadobudla dobromyseľne od starého otca riadne zapísaného na liste vlastníctva a preto aj bez započítania držby u právneho predchodcu, ona sama splnila tak podmienku dobromyseľnosti, ako aj podmienku kvalifikovaného uplynutia času. Ak súd vytýka „nedržanie“ nehnuteľností, pozemky boli v inkriminovanom období v užívaní poľnohospodárskeho podniku, najskôr JRD, neskôr v transformovanom Agrorent, a. s., a preto ich, v zmysle čisto fyzickom, „nedržali“ - neobrábali, nehospodárili na nich - ani žalobcovia. Žalobcovia nepredložili žiaden dôkaz o tom, že by žalovaná nenakladala s nehnuteľnosťou ako vlastnou, a keďže súd sám zmieňuje žalobu o vydanie pozemkov, aj podanie tejto žaloby preukazuje, že žalovaná postupuje ako vlastníck pri ochrane svojho vlastníctva, a to aj v čase pred začatím konania 9C/98/2008. Nárok na vydanie nehnuteľností uplatnili právni predchodcovia žalovanej skôr, než tak urobili žalobcovia a ich právni predchodcovia. Dovolateľka uviedla, že v čase nadobudnutia nehnuteľností nemala dôvod domnievať sa, že osoba riadne zapísaná na liste vlastníctva (jej starý otec) nie je osobou, ktorej svedčí právo k nehnuteľnosti, a v konaní nedostatok

jej dobromyseľnosti nebol ani preukázaný. Preto ani nemôže byť vydržanie (ako originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva) spochybnený - a to tým skôr, že ako je preukázané listinou Okresného úradu v Komárne, katastrálny odbor (napr. na č. l. 259, 332, 417), ktorá potvrdzuje, že už 4. 6. 1997 boli žalobcovia oboznámení s nemožnosťou vykonania záznamu listiny a odkázaní na podania žaloby na určenie vlastníctva. Ak žalobcovia od 4. 6. 1997 do podania žaloby v r. 2008 nepodnikli žiaden krok v katastrom naznačenom smere, nemožno tvrdiť, že žalovaná bola vo svojom vlastníctve, vo svojej dobrej viere spochybnená a nenadobudla vlastníctvo k darovaným nehnuteľnostiam vydržaním. Okrem toho, žiadna pochybnosť o dobromyseľnosti alebo iná vada darovacej zmluvy (ktorou žalovaná nadobudla vlastníctvo), nebola ani na strane správneho orgánu, ktorý povolil vklad vlastníctva v prospech žalovanej do katastra nehnuteľností.

5. Dovolateľka poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke posúdenia naliehavého právneho záujmu a to na uznesenie najvyššieho súdu z 29. 1. 2008 sp. zn. 2Cdo/11/2007: „vyhovením žalobe o určenie neplatnosti osvedčenia by sa obnovil pôvodný vlastnícky stav. Z obsahu spisu je nepochybné, že žalobca nie je právnym nástupcom pôvodného vlastníka. Na jeho právnom postavení vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam by sa nič nezmenilo (žalobca sa nestane ich vlastníkom). Na strane žalobcov preto chýba naliehavý právny záujem na tomto určení v zmysle § 80 písm. c/ OSP. Krajský súd nevyhlásil možnú existenciu naliehavého právneho záujmu, avšak na inom určení. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobe vyhovel preto zmenil a návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že súdna prax pripustila v súvislosti s osvedčením vydaným podľa zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam žalobu o určenie, že žalovaný nespĺňa podmienky oprávnenej držby (nie je oprávneným držiteľom), a teda nie žalobu o neplatnosť osvedčenia (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/103/2003)“.

5.1. Dovolateľka je názoru, že v rozhodovanej veci žalobcovia, ako osoby zaťažené bremenom dôkazu a ako osoby oprávnené disponovať s predmetom sporu, nikdy neuplatnili návrh na určenie, že žalovaná nespĺňa podmienky oprávnenej držby. Súd o tejto skutočnosti môže rozhodovať len na základe samostatného návrhu, a nie na základe vlastného uváženia alebo rozšírenia posudzovania nad rámec podanej žaloby. Odvolací súd zakladá aktívnu legitimáciu a naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení na zápisnici o vyrovnaní dedičských podielov. Nevysporiadava sa však ani s tým, že účastníci tejto zmluvy sú odlišní od žalobcov.

6. Dovolateľka za rozhodnutie, s ktorým je dovolaním napadnuté rozhodnutie v rozpore označila aj rozsudok najvyššieho súdu z 30. apríla 2013 sp. zn. 6Cdo/47/2012, v ktorom sa najvyšší súd vyslovuje k postaveniu oprávneného držiteľa podľa zákona č. 293/1992 Zb. a zachováva právnu istotu osoby zapísanej ako držiteľ v katastri nehnuteľností aj po zrušení ust. § 2.

6.1. Dovolateľka poukazuje, že bola zapísaná ako oprávnený držiteľ nehnuteľností do katastra nehnuteľností 31. 7. 1997 a ku dňu podania žaloby uplynula zákonom stanovená vydržacia doba podľa § 134 OZ, nehnuteľnosti nadobudla dobromyseľne od starého otca riadne zapísaného na liste vlastníctva a preto aj bez započítania držby u právneho predchodcu (riadne zapísaného na liste vlastníctva), ona sama splnila tak podmienku dobromyseľnosti, ako aj podmienku kvalifikovaného uplynutia času.

6.2. Je názoru, že ak súd tvrdí, že tvrdenie žalovanej: „že od notárskej zápisnice N 296/93 uplynula trojročná doba a preto platí, že účastníci od zmluvy odstúpili“ je nejasné a nezdôvodnené - odkazuje žalovaná na znenie ustanovenia § 47 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 186 ods. 1 CSP. Vzhľadom na to, že ide o zmluvu (aj keď vo forme notárskej zápisnice) a nie rozhodnutie, vzťahuje sa na notársku zápisnicu o vyrovnaní dedičských podielov ustanovenie § 47 Obč. zákonníka a preto nemôže zakladať ani (aktuálnu) aktívnu legitimáciu žalobcov, ani vykonateľnosť rozsudku s negatívnym určením. Určením, že žalovaná nie je vlastníčkou nehnuteľností, sa automaticky obnoví zápis predchádzajúceho vlastníka nehnuteľností, ktorým nie je ani jeden zo žalobcov, ktorí nikdy neboli zapísaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci sporných nehnuteľností.

7. Na základe uvedeného žalovaná navrhuje dovolaním napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/79/2018-1007 zo dňa 23. 3. 2021 zrušiť v celom rozsahu podľa § 449 ods. 1, prípadne

postupom podľa § 449 ods. 2 zrušiť aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a priznať žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Žalobcovia sa k podanému dovolaniu písomne vyjadrili a navrhujú, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol z dôvodu, že nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a tiež z dôvodu, že dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (ust. § 447 písm. f) CSP), prípadne aby dovolanie ako nedôvodné zamietol (ust. § 448 CSP). Tiež navrhujú aby dovolací súd zaviazal žalovanú voči žalobcom 1. až 8. na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

9. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2023 sp. zn. 4Cdo/238/2021 (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) bolo dovolanie žalovanej odmietnuté (druhý výrok) podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania a žalobcom priznaný nárok na náhradu trov dovolacieho konania (tretí výrok). Prvým výrokom najvyšší súd rozhodol o pokračovaní v dovolacom konaní s dedičmi pôvodnej žalobkyne v 3. rade. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol, že rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručený 20. mája 2021. Aj napriek náležitému poučeniu zo strany krajského súdu bolo dovolanie elektronicky podané 20. júla 2021 (teda posledný deň lehoty na podanie dovolania) bez kvalifikovaného elektronického podpisu. Právna zástupkyňa sťažovateľky elektronické dovolanie z 20. júla 2021 autorizovala kvalifikovaným elektronickým podpisom až 28. júla 2021, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie dovolania. Podľa názoru najvyššieho súdu, aj s prihliadnutím na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 484/2019, ak nebolo dovolanie autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom advokáta, nie je splnená zákonná podmienka spísania a podpísania dovolania advokátom v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP a tento nedostatok dovolania nemožno po uplynutí lehoty na podanie dovolania odstrániť, pretože ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky dovolacieho konania. Podľa najvyššieho súdu ak je obligatórnou náležitosťou dovolania jeho spísanie advokátom, je logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

9.1. Na základe ústavnej sťažnosti žalovanej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) nálezom z 29. februára 2024 sp. zn. II. ÚS 453/2023-45 (ďalej aj „kasačný nález ústavného súdu“) rozhodol, že základné právo sťažovateľky Ľ. E. Z. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/238/2021 z 26. apríla 2023 boli porušené. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/238/2021 z 26. apríla 2023 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení ústavný súd uviedol, že z podaného dovolania je zrejmé, že dovolanie nebolo spísané sťažovateľkou bez zastúpenia, ale bolo spísané advokátkou. Spornou zostala skutočnosť, či bolo dovolanie podané v elektronickej podobe doručené v lehote. Ústavný súd uviedol, že najvyšší súd pri posudzovaní včasnosti podania elektronického dovolania a jeho doplnenia v autorizovanej podobe nepostupoval v súlade s účelom § 125 ods. 2 CSP a konal neprimerane prísne, ak postup sťažovateľky sankcionoval tak, že na dovolanie neprihliadol a nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Nemožno spochybňovať snahu najvyššieho súdu trvať na dodržiavaní jasných pravidiel stanovených zákonom. Rozhodne nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi (III. ÚS 194/2012). Tieto obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo spochybnené vo svojej podstate (III. ÚS 404/2023). Tiež uviedol, že je možné prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky, že nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 484/2019, na ktorý odkazoval v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd, sa týkal prípadu, ktorý riešil skutkovo odlišnú situáciu. V uvedenom náleze ústavný súd riešil otázku nedostatočnej identifikácie osoby, ktorá dovolanie podpísala. To však nebola sporná otázka v posudzovanej veci. Ústavný súd sa nemôže stotožniť ani s argumentáciou zúčastnenej osoby. V uznesení ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 489/2018 z 13. septembra 2018 sa riešila otázka podania dovolania bez zastúpenia advokátom a bez preukázania, že za neho v dovolacom konaní koná člen alebo zamestnanec, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie a možnosti nápravy tejto vady na základe

výzvy súdu. Ústavný súd tiež poznamenáva, že v okolnostiach danej veci nemožno prihliadnuť na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/51/2022 z 28. februára 2023, na ktoré poukázala sťažovateľka v doplnení repliky. V tomto uznesení sa riešila včasnosť podania dovolania, ktoré bolo podané v elektronickej podobe bez autorizácie v posledný deň lehoty na podanie dovolania, pričom v ten istý deň bolo doplnené s vyžadovanou autorizáciou. Záver najvyššieho súdu o tom, že dovolanie nebolo autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom advokáta v lehote na podanie dovolania, je výsledkom takej aplikácie ustanovení procesného predpisu - § 429 ods. 1 CSP a § 125 ods. 2 CSP, ktorý nesmeruje k naplneniu ich účelu.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), viazaný právnym názorom ústavného súdu, ktorý vyslovil v náleze (§ 134 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

10.1. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10.3. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.4. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10.5. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10.6. Dovolací súd považuje za podstatné uviesť, že z obsahu podaného dovolania nepochybne vyplýva (§ 124 ods. 1 CSP), že základom podaného dovolania je nesúhlas žalovanej s právnym posúdením veci zo strany odvolacieho súdu. Jej rozsiahla dovolacia argumentácia, cez prizmu ňou prezentovaného

právneho stavu, smerovala proti právnym záverom odvolacieho súdu, s ktorými vyslovila nesúhlas. Bola názoru, že vo veci mala byť žaloba zamietnutá. V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že právne aspekty posudzovania danej veci zo strany odvolacieho súdu neboli zásadného významu pri skúmaní opodstatnenosti dovolateľkou namietaných zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu zmätočností v zmysle § 420 písm. f) CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia; prípadné právne posúdenie veci dovolateľkou formálne podriadené pod § 420 písm. f) CSP síce môže dovolací súd vecne preskúmať, avšak iba v rozsahu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP a prípadné právne posúdenie veci sa síce môže premietnuť (aj) do porušenia práva na spravodlivý proces, ak právne závery súdu boli celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, čo však v danej veci nebolo zistené.

11. Dovolaťka namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, pretože odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami ktoré uviedla v konaní, rovnako namietala nedostatočné odôvodnenie ohľadne okruhu účastníkov, rozsahu výroku, aktívnej legitimácie žalobcov, naliehavého právneho záujmu žalobcov, absencie dôvodov ohľadom nedobromyseľnosti, vkladuschopnosť výmerov, vysvetlenia rozdielnosti dvoch osôb s rovnakým menom Z. N., zápis konfiškácie, vytvorenie parciel v JPÚ, uhradenie prídellovej ceny, obsah dedičských konaní po právnych predchodcoch žalobcov, dôvodnosti negatívnej žaloby bez toho, aby aspoň odkázala na konkrétnu časť rozsudku súdu prvej inštancie, tiež napáda závislý výrok vo vzťahu k trovám konania. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľky na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

12. K námietkam dovolateľky týkajúcich sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

13. Dovolací súd je názoru, že v posudzovanom prípade dovolaním napádané rozhodnutie primerane dostatočným spôsobom uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu v rámci odvolacieho konania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd tak odôvodnil zmeňujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovanej, zhrnutie jej podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo v danom prípade zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie keď dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je v merite veci dôvodné, avšak bolo potrebné výrok rozsudku postupom podľa § 388 CSP zmeniť z dôvodu potreby odstrániť duplicitne uvedené parcely a uviesť kultúry podľa aktuálneho zápisu v katastri nehnuteľností.

14. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený. Civilný

sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (viď § 387 ods. 1 až 3 CSP). V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.). Dovolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2018 sp. zn. III. ÚS 314/2018, podľa ktorého odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 CSP.

15. Dovolací súd má za to, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje dostatočnú argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam a nie je ho možné považovať za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne, resp. svojvoľné. V bode 44. odvolací súd poukázal na to, že vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí sp. zn. 5Co/134/2012-599 vyslovil právny názor, že naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení je daný, žalobcovia ho jednoznačne preukázali tým, že disponujú dedičskými rozhodnutiami, ktoré sú záznamu schopnými listinami. Odvolací súd už v uvedenom rozhodnutí mal vyriešenú aktívnu a pasívnu legitímáciu sporových strán, taktiež platnosť výmeru č. 1198/269/VI-1/1950 z 7. 4. 1951 a jeho vkladu schopnosť. Výtkol súdu prvej inštancie najmä nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k notárskej zápisnici N 83/1995, keďže ju nesprávne posúdil podľa zákona č. 293/1992 Zb. namiesto zákona č. 323/1992 Zb. - notárskeho poriadku. Poukázal na to, že parcely uvedené vo výmeroch vydaných v rokoch 1954 a 1958 nemohol právny predchodca žalovanej vniesť do družstva v roku 1952, pretože v roku 1951 ešte neboli pridelené. Tento skutkový záver súdu prvej inštancie žalovaná nesprávne pochopila o čom svedčia jej tvrdenia v odvolaní. V bode 45. posledná veta tiež uviedol, že na listiny pripojené k odvolaniu odvolací súd nemohol prihliadať, pretože v zmysle § 366 CSP tieto prostriedky procesnej ochrany mohla žalovaná uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Dodal, že vzhľadom k tomu sa odvolací súd k nim nebude vyjadrovať, ide o novoty v odvolacom konaní, ktoré sú neprípustné. To sa týka aj námietky v dovolaní o nevykonateľnosti výroku negatívnej žaloby - t. j. podľa žalovanej nesplnenia základných podmienok konania ako aj námietky preklúzie, ktorá mala podľa dovolateľky nastať podľa § 134 Občianskeho zákonníka. V bode 48. odvolací súd poukázal na to, že žalobcovia v konaní predložili originál odpisu Výmeru č. 1198/269/VI-1/1950 z 7. 4. 1951, uvádza sa v ňom, že ide o konfiškované nehnuteľnosti a že pozemky je možné vydať ešte pred zaplatením prídellovej ceny. Súd prvej inštancie správne uviedol, že vlastníctvo vzniklo dňom vydania výmeru o vlastníctve pôdy alebo o prídely do vlastníctva, resp. prevzatí držby prídellovej pôdy. Nebola rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nie je zápis o prídellovom konaní. V roku 1993 notárskou zápisnicou N 293/93 došlo k vyrovnaniu dedičských podielov, bolo preukázané, že notárska zápisnica bola doručená na zápis Správe katastra nehnuteľností dňa 12.7.1993, k zápisu však nedošlo, dôvod zistený nebol. V bode 49. odvolací súd sa stotožnil s názorom prvoinstančného súdu, ktorý správne posúdil notársku zápisnicu N 83/95, NZ 82/95 zo dňa 19. 4. 1995 ako spisanú podľa § 63 notárskeho poriadku, bola spísaná tak, ako žiadal pri spisaní G. E.. V notárskej zápisnici menovaný uviedol, že parcely (ktoré sú predmetom tohto konania) sú na mene S. E. a jej predkov L. N. a manželky A.. Vôbec nespomínal Z. N., o ktorom v tomto konaní tvrdil, že mu predmetné pozemky daroval. Odvolací súd poukázal na to, že keďže predmetná notárska zápisnica nie je osvedčením notára podľa zákona č. 293/1992 Zb., nemohli nastať účinky nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanou uplynutím lehoty 10 rokov od zápisu G. E. do katastra nehnuteľností. Ani PD J. nevyhovelo jeho žiadosti o vydanie pozemkov a nevydalo potvrdenie, že by vo vzťahu k PD menovaný bol prenajímateľom sporných pozemkov. Bolo preukázané, že G. E. vstúpil do PD J. v roku 1959 s pozemkami po svojom otcovi Z. E.. Bez pochyb bolo v konaní preukázané, že G. E. a ani žalovaná

sporné pozemky nikdy neužívali, nedržali, vzhľadom na v konaní zistené skutkové okolnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva neboli dobromyseľní.

16. Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakoval dôkazy vykonané súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017). Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd, dospel k rovnakým skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie a od jeho skutkových zistení sa neodchýlil a neposúdil inak otázky na ktoré upriamovala pozornosť žalovaná. Zo strany odvolacieho súdu išlo len o doplnenie ďalších dôvodov na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP a vysporiadanie sa s odvolacími námietkami žalobkyne v zmysle § 387 ods. 3 CSP, pričom zároveň k doplneným záverom doplnil aj právne posúdenie aplikujúc rovnaké právne ustanovenia aké použil aj súd prvej inštancie opätovne poukazujúc, že právna kvalifikácia je vecou súdu. Z odôvodnenia odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že sa v celom rozsahu stotožnil s právnym posúdením súdu prvej inštancie, ktoré okrem iného podľa svojho uváženia a možnej aplikácie ďalších dôvodov mohol aplikovať na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie. Teda uvedené nepredstavuje porušenie práva na spravodlivý proces tak, ako to prezentuje žalobkyňa. Nakoľko civilné konanie je ovládané zásadou iura novit curia (právo pozná súd), postupom odvolacieho súdu teda nedošlo k porušeniu § 216 ods. 1 CSP. K námietke spočívajúcej v nedostatočnom vypořiadaní sa s odvolacími dôvodmi žalovanej zo strany odvolacieho súdu, ktorými sa žalovaná domnieva, že spochybnil správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa podaným odvolaním žalovanej a jej uvedenými odvolacími dôvodmi riadne zaoberal. Námietka nedostatočného, resp. nepreskúmateľného rozhodnutia odvolacieho súdu, preto v posudzovanom prípade nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá by znamenala porušenie práva dovolateľky na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd preto dospel k záveru, že v danej veci nejde o taký prípad zmätočnosti ako namietala dovolateľka. Za procesnú vadu konania podľa ust. § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP ani podľa ust. § 421 ods. 1 CSP.

17. Žalovaná podala dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že odvolací súd nesprávne právne posúdil danú vec a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/20/2007 zo dňa 16. 12. 2008 publikovanom v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako judikát R 55/2009, ktorý konštatoval: „Rozsudok súdu negatívne určujúci, že žalovaní nie sú vlastníckymi nehnuteľnosťami, nemôže zlepšiť právne postavenie žalobkyne, ktorá svoje vlastnícke právo nepreukazuje na ňu znejúcim tzv. nadobúdacím titulom a dosiaľ nebola zapísaná ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti v evidencii právnych vzťahov k nehnuteľnostiam“.

17.1. Dovolací súd je názoru, že v konaní, na ktoré odkazuje dovolateľka, sa neriešila situácia obdobná preskúmvanej veci; žalobkyňa žiadala určiť, že žalovaní nie sú podielovými spoluvlastníkmi predmetného pozemku v podiele 40 032/40 680 (zapísaného v pozemkovej knihe na základe č. d. 359/62). V pozemkovej knihe sú pritom ako podieloví spoluvlastníci vedení aj právny predchodca žalovaných 1/ a 2/ a žalovaná 3/ v podiele 648/40 680 (zapísaného v pozemkovej knihe na základe č. d.

28/64); žalobkyňa túto skutočnosť nespochybnila. Opodstatnený je preto záver, že aj keby bolo podanej žalobe vyhovené, vyžadovalo by sa naďalej na vydanie osvedčenia o vydržaní podľa § 63 písm. a) ods. 1 Notárskeho poriadku. Neisté právne postavenie žalobkyne by sa vyhovením jej žalobe neodstránilo a podmienky stanovené v § 63 písm. a) ods. 1 Notárskeho poriadku na vydanie osvedčenia o vydržaní by sa pre ňu nezmenili. Možno zhrnúť, že rozsudok súdu negatívne určujúci, že žalovaní nie sú vlastníkami nehnuteľností, nemôže byť v danom prípade spôsobilý zmeniť (zlepšiť) právne postavenie žalobkyne, ktorá svoje vlastnícke právo nepreukazuje na ňu znejúcim tzv. nadobúdacím titulom (napr. kúpnu zmluvou alebo súdnym rozhodnutím) a dosiaľ nebola zapísaná vlastníctvom predmetných nehnuteľností v príslušnej evidencii právnych vzťahov k nehnuteľnostiam. Ňou požadovaným negatívnym určením sa v porovnaní s existujúcim stavom jej právne postavenie nezlepšuje, uspokojivo sa neodstraňuje jej neistota v danom právnom vzťahu, ktorá pretrváva naďalej a nevylučuje ďalšie konania o vlastníctve predmetných nehnuteľností. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení [§ 80 písm. c) O. s. p.] a že rozsudky okresného súdu i krajského súdu spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

17.2. V preskúmvanej veci, naopak, žalobcovia v konaní predložili originál odpisu Výmeru o prídele č. 1198/269/VI-1/1950 z 7.4.1951 do vlastníctva v k. ú. J., č. d. I.-X okrem iného nehnuteľnosti vedené v pk. vl. č. XXXX z majetku bývalých vlastníkov N. Z. a manž. M. r. S., č. d. I.-X, hospodárska jednotka XXX, ktorý sa javí ako vkladu schopná listina. Žalobcovia disponujú dedičskými rozhodnutiami, ich právní predchodcovia už v minulosti sporné nehnuteľnosti zdedili, pričom dedičské rozhodnutia sú záznamu schopnými listinami, nie je možné ich spochybníť. Vlastníctvo vzniklo dňom vydania Výmeru o vlastníctve pôdy alebo o prídele do vlastníctva, resp. prevzatí držby prídelovej pôdy. Nebola rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nie je zápis o prídelovom konaní. Z potvrdenia notárskeho úradu Márie Nagyovej zo dňa 2. 7. 2010 (čl. 310 v spise) vyplýva, že notárska zápisnica N 296/93 zo dňa 4. 6. 1993 o vyrovnaní dedičských podielov uznaním vlastníckeho práva bola zaslaná dňa 11. 6. 1993 Správe katastra a doručená dňa 12. 7. 1993 (čl. 327 v spise) a preto nie je zřejmé, prečo vlastnícke právo nebolo zapísané (súd poukázal aj na stranu druhú tejto notárskej zápisnice o osvedčení, kde v bode 2. sa uvádza, že „toto osvedčenie je podkladom pre zápis vlastníctva do katastra). Z uvedeného vyplýva, že v danej veci sa žalobcovia preukázali nadobúdacím titulom. Zápis do katastra nehnuteľností nie je konstitutívny, ale deklaratórny (len osvedčuje existujúce právo). Takže samotný zápis nie je podmienkou vzniku vlastníckeho práva - ak však neexistuje zápis, dôkazné bremeno je na žalobcovi, aby preukázal, že titul na vznik vlastníctva existoval. V konaní o určení vlastníckeho práva s negatívnym petitom (t. j. určujúce, že žalovaná nie je vlastníčkou), musí žalobca preukázať, že žalovaná nemá právny titul na vlastníctvo a ideálne aj to, že vlastnícke právo patrí niekomu inému - často práve samotnému žalobcovi. Dovolací súd má za to, že vyhovujúci rozsudok má pre žalobcov zásadný právny význam, ktorý zmenil ich postavenie vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam.

18. Ďalej dovolateľka poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke posúdenia neplatnosti osvedčenia vydaného notárom a to na uznesenie najvyššieho súdu z 29. 1. 2008 sp. zn. 2Cdo/11/2007. V predmetnom uznesení dovolací súd uviedol, že „zo samotnej podstaty činnosti notára spočívajúcej v osvedčovaní právne významných skutočností je zřejmé, že žaloba o neplatnosť takéhoto osvedčenia vydaného notárom, do úvahy neprichádza. Notársky poriadok preto ani nemá osobitné ustanovenie, ktoré by umožňovalo osobe tvrdiacej o sebe, že bola vydaným osvedčením dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť osvedčenia. Rovnako ani hmotné právo (Občiansky zákonník, Obchodný zákonník) nemá zákonné ustanovenia, ktoré by umožňovali dotknutej osobe domáhať sa (ne)platnosti osvedčenia vydaného notárom. V hmotnom práve sa nachádzajú len zákonné ustanovenia, ktoré upravujú platnosť právneho úkonu. Z vyššie uvedeného možno vyvodíť, že nárok uplatnený žalobcom, ktorým sa domáhal, aby súd určil, že osvedčenie vyhlásenia žalovaného o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vyššie uvedeným, zapísaným na Správe katastra Zvolen, na LV č. 138, pojaté do notárskej zápisnice č. N 521/2003, Nz 85605/2003, spísanej notárkou JUDr. M., je neplatné, nemá oporu v príslušných právnych predpisoch. Na strane žalobcu tak chýba právny záujem na ním podanej žalobe, ako základného predpokladu poskytnutia právnej ochrany pred súdom. Jeho žalobe nebolo možné preto vyhovieť. Dodal, že súdna prax pripustila v súvislosti s osvedčením vydaným podľa zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam žalobu o

určenie, že žalovaný nespĺňa podmienky oprávnenej držby (nie je oprávneným držiteľom), a teda nie žalobu o neplatnosť osvedčenia (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/103/2003)“.

18.1. Dovolací súd poukazuje, že v konaní, na ktoré odkazuje dovolateľka, išlo o určenie, že osvedčenie vyhlásenia žalovaného o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je neplatné a právne neúčinné. V preskúmvanej veci ide o negatívnu určovaciu žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhajú určenia, že žalovaná nie je vlastníkom nehnuteľností. Žalobcovia majú právny záujem na určení, že žalovaná nie je vlastníkom predmetných. Súd v rámci dokazovania poukázal na to, že notárska zápisnica N 83/1995, NZ 82/95 zo dňa 19. 4. 1995 (Osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva) spísaná na základe žiadosti G. E., nar. XX. XX. XXXX podľa ust. § 63 zákona č. 323/1992 Zb., nebola spísaná podľa ust. zákona č. 293/1992 Zb., nie je teda osvedčením notára a preto nemohli nastať účinky nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanou uplynutím lehoty 10 rokov od zápisu G. E. do katastra nehnuteľností. Pravdivosť obsahu dokladov pripojených k návrhu ani náležitosti vôle G. E. a iných osôb notárstvo nepotvrdzuje (§ 6 ods. 1), čo však neznamená, že v prípade pochybností nemožno skúmať splnenie stanovených podmienok (NS SR sp. zn. 2Cdo/191/2009 zo dňa 29. 11. 2010).

19. Dovolateľka za rozhodnutie, s ktorým je dovolaním napadnuté rozhodnutie v rozpore označila aj rozsudok najvyššieho súdu z 30. apríla 2013 sp. zn. 6Cdo/47/2012 s názorom, že najvyšší súd sa vyslovuje k postaveniu oprávneného držiteľa podľa zákona č. 293/1992 Zb. a zachováva právnu istotu osoby zapísanej ako držiteľ v katastri nehnuteľností aj po zrušení ust. § 2.

19.1. Dovolací súd poukazuje, že v predmetnom rozhodnutí najvyšší súd rozoberal účel zákona č. 293/1992 Zb.

19.2. V preskúmvanej veci ale Notárska zápisnica č. N 83/95, NZ 82/95 zo dňa 19. 4. 1995 bola spísaná na základe ustanovenia § 63 zákona č. 323/1992 Zb., nebola spísaná podľa ust. zákona č. 293/1992 Zb.

19.3. Zákon č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v § 63 umožňuje notárovi spísať notársku zápisnicu ako osvedčenie o vyhlásení fyzickej osoby - teda: a) notár osvedčuje, že osoba niečo vyhlásila, b) neosvedčuje pravdivosť vyhlásenia, c) nepreveruje skutkový stav ani nepreskúma dôkazy. Toto osvedčenie nemá právnu silu potvrdiť držbu spôsobilú na vydržanie a už vôbec nie vlastnícke právo.

19.4. Zákon č. 293/1992 Zb. o niektorých opatreniach súvisiacich s vydržaním a vlastníckym právom k nehnuteľnostiam, najmä v § 2 výnimočne umožnil, aby notár osvedčil vydržanie vlastníckeho práva na základe: a) neexistencie zapísaného vlastníka, b) preukázateľnej držby trvajúcej aspoň 10 rokov, c) a toto osvedčenie bolo titulom na zápis vlastníctva v katastri. Ale len ak boli splnené všetky podmienky.

19.5. Rozhodujúci rozdiel: A: Notárske osvedčenie podľa § 63 zákona č. 323/1992 Zb. nemá účinky titulov na zápis vlastníctva do katastra B. Notár v takom prípade neoveruje podmienky vydržania, len zaznamenáva, že niekto niečo vyhlásil.

19.6. V preskúmvanej veci notár v roku 1995 nepostupoval podľa správneho zákona (zákon č. 293/1992Zb.), nevydal platné osvedčenie o držbe podľa tohto osobitného režimu, a teda všetky ďalšie právne úkony (napr. darovanie, zápis do katastra) vychádzali z neplatného alebo chybného titulu. Preto ak notár v roku 1995 spísal notársku zápisnicu podľa § 63 zákona č. 323/1992 Zb., tým len osvedčil jednostranné vyhlásenie pána E. o údajnej držbe nehnuteľnosti. Táto forma zápisnice však nebola vydaná v súlade so zákonom č. 293/1992 Zb., ktorý bol jediným zákonným podkladom pre vydanie osvedčenia o držbe slúžiaceho ako titul na zápis vlastníckeho práva. Zápis vlastníckeho práva na základe takejto zápisnice je preto právne neúčinný a neoprávnený. Na základe uvedeného dovolací súd je názoru, že v konaní, na ktoré odkazuje dovolateľka, sa neriešila situácia obdobná preskúmvanej veci.

20. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne

posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20.2. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

20.3. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

20.4. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení vecí je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 písm. a) CSP) alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. b) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

20.5. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

20.6. Právnym posúdením vecí je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

20.7. Ešte pre úplnosť treba uviesť, čo patrí do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých

nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Dovolací súd pritom pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď sp. zn. 1VObo/2/2020, 1VCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019).

21. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom týkajúcej sa otázky naliehavého právneho záujmu žalobcov v prípade zapieracej žaloby, aktívnu legitimáciu žalobcov a zápis osvedčenia o držbe, vydržanie. Dovolateľka poukazuje, že žalobcovia svoj naliehavý právny záujem nepreukázali, najmä nie tak ako je formulovaný výrok ich podanej žaloby, ktorému súd vyhovel „v celosti“. Súd prvej inštancie naliehavý právny záujem žalobcov ani neskúmal, iba sa odvoláva na jeho viazanosť právnym názorom súdu druhej inštancie, čo je obchádzaním zákona a základných povinností súdu, že vecnú legitimáciu ako aj naliehavý právny záujem žalobcov súd skúma v každom štádiu konania. Naliehavý právny záujem nemôžu mať žalobcovia na popretí vlastníctva žalovanej v rozsahu väčšom, ako im prináleží, a ani v rozsahu k nehnuteľnostiam, ktoré sú síce vlastníctvom žalovanej, ale žalobcovia nepreukázali ich nadobudnutie predmetnou dedičskou dohodou, z ktorej vyvodzujú svoj tvrdený naliehavý právny záujem na požadovanom zapretí. Je názoru, že spochybnenie dobromyseľnosti žalovanej, ktorá prijala dar od svojho starého otca na základe zaevidovaného vlastníckeho práva na príslušných listoch vlastníctva v katastri nehnuteľnosti vtedy obce Nesvady po uplynutí prekluzívnych lehôt (viac ako 10 rokov) je neprípustné a irelevantné a je hrubým zásahom do jej základných práv a jej právnej istoty. Je názoru, že ona sama splnila podmienku dobromyseľnosti, ako aj podmienku kvalifikovaného uplynutia času.

22. Napriek absencii exaktného označenia právnej otázky dovolateľkou, hľadaním obsahu spornej právnej otázky z textu dovolania ako celku (§ 124 ods. 1 CSP) bolo možné vyvodiť, že do úvahy prichádzajúca namietaná rozhodujúca právna otázka, od vyriešenia ktorej podľa dovolateľky záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu a ktorú mal dovolací súd nesprávne právne posúdiť, sa mala týkať otázky naliehavého právneho záujmu žalobcov v prípade zapieracej žaloby.

23. Samotný súd prvej inštancie v bode 7 odôvodnenia uviedol, že dovolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení z 13. 11. 2013 č. k. 5Co/134/2012-599 konštatoval, že závery súdu prvej inštancie o platnosti výmeru č. Výmer o prúdele č. 1198/269/VI 1/1950 zo dňa 7. 4. 1951 (čl. 153 v spise) do vlastníctva v k. ú. J., č. d. I. X okrem iného nehnuteľnosti vedené v pkn. vl. č. XXXX z majetku bývalých vlastníkov N. Z. a manžel. M. r. S., č. d. I. hospodárska jednotka XXX, ktorý sa javí ako vkladu schopná listina považuje za vecne správne. Rovnako sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie o tom, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takomto určení z dôvodu, že disponujú dedičskými rozhodnutiami, ich právni predchodcovia už v minulosti sporné nehnuteľnosti zdedili, pričom dedičské rozhodnutia sú záznamu schopnými listinami, nie je možné ich spochybniť a za situácie, že vlastníckou sporných nehnuteľností je v liste vlastníctva vedená žalovaná, žalobcovia sú v stave právnej neistoty. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/12/2016 zo dňa 31. 3. 2016 a teda viazanosť súdu nižšieho stupňa právnym názorom vyššieho stupňa je vykonaním ústavného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou. Súdy rôznych stupňov sú späté nielen určitými vnútornými organizačnými vzťahmi a ich pravidlami, ale aj požiadavkami vzájomného rešpektu a samozrejmeho vnímania autority súdu inštančne vyššieho, lebo len tým môže byť zabezpečená záruka jednoty a funkčnosti celého súdneho systému. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom súdu druhej inštancie. Dovolací súd v bode 48. a 49. poukázal na to, že žalobcovia v konaní predložili originál odpisu Výmeru č.

1198/269/VI-1/1950 z 7. 4. 1951, uvádza sa v ňom, že ide o konfiškované nehnuteľnosti a že pozemky je možné vydať ešte pred zaplatením prídellovej ceny. Súd prvej inštancie správne uviedol, že vlastníctvo vzniklo dňom vydania Výmeru o vlastníctve pôdy alebo o prídely do vlastníctva, resp. prevzatí držby prídellovej pôdy. Nebola rozhodujúca skutočnosť, že v pozemkovej knihe nie je zápis o prídellovom konaní. V roku 1993 notárskou zápisnicou Márie Nagyovej zo dňa 4. 6. 1993 N 293/93 došlo k vyrovnaniu dedičských podielov, bolo preukázané, že notárska zápisnica bola doručená na zápis Správe katastra nehnuteľností dňa 12. 7. 1993, k zápisu však nedošlo, dôvod zistený nebol. Súd prvej inštancie správne posúdil notársku zápisnicu N 83/95, NZ 82/95 zo dňa 19. 4. 1995 spísanú podľa § 63 notárskeho poriadku, tak ako žiadal pri spísaní G. E.. V notárskej zápisnici menovaný uviedol, že parcely (ktoré sú predmetom tohto konania) sú na mene S. E. a jej predkov L. N. a manželky A.. Vôbec nespomínal Z. N., o ktorom v tomto konaní tvrdil, že mu predmetné pozemky daroval. Odvolací súd poukázal na to, že keďže predmetná notárska zápisnica nie je osvedčením notára podľa zákona č. 293/1992 Zb., nemohli nastať účinky nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanou uplynutím lehoty 10 rokov od zápisu G. E. do katastra nehnuteľností. Ani PD J. nevyhovelo jeho žiadosti o vydanie pozemkov a nevydalo potvrdenie, že by vo vzťahu k PD menovaný bol prenajímateľom sporných pozemkov. Bolo preukázané, že G. E. vstúpil do PD J. v roku 1959 s pozemkami po svojom otcovi Z. E.. Bez pochyb bolo v konaní preukázané, že G. E. a ani žalovaná sporné pozemky nikdy neužívali, nedoručili, vzhľadom na v konaní zistené skutkové okolnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva neboli dobromyseľní.

24. Dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno založiť na spochybňovaní skutkových záverov súdov nižších inštancií na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, čo pritom v posudzovanom prípade tvorilo jadro podaného dovolania. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade teda neprichádzalo do úvahy.

25. Dovolací súd poukazuje, že v rozhodnutiach, na ktoré dovolateľka poukázala, sp. zn. 2MCdo/20/2007, 2Cdo/11/2007 a 6Cdo/47/2012, ide o odlišné skutkové základy sporu, ktoré sú na prejednávanú právnu vec neaplikovateľné. Otázkou analógie v skutkovom stave ako predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. I. ÚS 51/2020 z 9. júna 2020 (ZNaU 24/2020), ktorý judikoval, že „(...) Ak však nejde o analógiu v skutkovom stave, teda o typovo skutkovú podobu, aplikácia skorších súdnych rozhodnutí nie je namieste. Ak najvyšší súd nesprávne vyhodnotí analógiu v skutkovom stave a toto posúdenie má za následok odmietnutie dovolania, ide o porušenie práva na spravodlivý proces.“ Zásada o analógii v skutkovom stave ako nevyhnutného predpokladu aplikácie ustálenej rozhodovacej praxe je aplikovateľná aj na aktuálne rozhodovanie dovolacieho súdu. Dovolateľkou označené rozhodnutia najvyššieho súdu nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax pre prejednávaný prípad, nakoľko predmetné rozhodnutia neriešili skutkovo a právne analogickú situáciu, o akú ide v danej veci.

26. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.